УДК 159.9:351.74
DOI https://doi.org/10.32782/2709-3093/2026.5/29

Козловець І.М.
https://orcid.org/0009-0008-2188-1317
Харківський національний університет внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗМІН

Сучасні умови професійної діяльності працівників Національної поліції України характеризуються високою динамічністю службових ситуацій, дефіцитом часу, неповнотою інформації та необхідністю прийняття рішень за відсутності можливості повністю передбачити їхні наслідки. В умовах воєнного стану ці характеристики набувають особливої значущості, оскільки від якості професійних рішень залежить не лише результативність виконання службових завдань, а й безпека самих поліцейських та інших учасників професійної взаємодії. Мета дослідження полягала у визначенні психологічних особливостей прийняття рішень поліцейськими в умовах невизначеності та встановленні взаємозв'язків стилів прийняття рішень із толерантністю до невизначеності й особистісними факторами прийняття рішень. Дослідження проведено на вибірці з 350 працівників Національної поліції України. Для оцінювання стилів прийняття рішень використано Мельбурнський опитувальник прийняття рішень. Особливості ставлення до невизначеності досліджувалися за показниками толерантності до невизначеності, інтолерантності до невизначеності та міжособистісної інтолерантності до невизначеності. Особистісні фактори прийняття рішень оцінювалися за показниками раціональності та готовності до ризику.

Встановлено переважання пильного способу прийняття рішень, що характеризується орієнтацією на аналіз ситуації та обґрунтування вибору. Виявлено позитивні взаємозв'язки між окремими стилями прийняття рішень, зокрема уникненням, прокрастинацією та надпильністю. Показано диференційований характер взаємозв'язків між ставленням до невизначеності та стилями прийняття рішень. Міжособистісна інтолерантність до невизначеності пов'язана з уникненням, прокрастинацією та надпильністю, тоді як толерантність до невизначеності пов'язана з готовністю до ризику. За результатами регресійного аналізу встановлено статистично значущі предиктори окремих стилів прийняття рішень, серед яких показники ставлення до невизначеності, раціональність та готовність до ризику. Вікові та професійно-стажеві відмінності встановлено лише за показником надпильності, що свідчить про можливу трансформацію способів реагування на складні ситуації у процесі професійного становлення. Отримані результати дають підстави розглядати прийняття рішень поліцейськими як складний психологічний процес, пов'язаний із особливостями ставлення до невизначеності та особистісними характеристиками вибору.

Ключові слова: *прийняття рішень, поліцейські, толерантність до невизначеності, раціональність, готовність до ризику, воєнний стан, професійні зміни.*

Постановка проблеми. Повномасштабна війна істотно змінила умови професійної діяльності працівників Національної поліції України, підвищивши вимоги до швидкості, обґрунтованості та надійності прийняття службових рішень. Поліцейські змушені діяти в ситуаціях неповної інформації, мінливості оперативної обстановки, дефіциту часу та непередбачуваності наслідків власних дій. За таких обставин особливого значення набуває здатність приймати рішення без надмірного відкладання, уникнення або імпульсивного реагування, зберігаючи водночас готовність діяти за відсутності повної визначеності. Психологічна специфіка прийняття рішень у таких умовах визначається не лише когнітивними можливостями особистості, а й тим, як працівник сприймає невизначеність, наскільки готовий до ризику та який спосіб поведінки обирає у ситуації необхідності прийняття рішення. Відповідно, актуальним є дослідження взаємозв'язку між стилями прийняття рішень, толерантністю до

© Козловець І.М., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

невизначеності та особистісними характеристиками, що можуть визначати вибір способу реагування. Водночас недостатньо вивченим залишається питання про те, які саме психологічні характеристики пов'язані з конструктивними та менш продуктивними способами прийняття рішень поліцейських, а також чи змінюються ці особливості залежно від віку та професійного стажу. Отже, наукова проблема полягає у визначенні психологічних особливостей прийняття рішень поліцейськими в умовах невизначеності та встановленні чинників, пов'язаних із вибором різних способів реагування на професійні ситуації, що потребують швидкого й відповідального рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема прийняття рішень у професійній діяльності поліцейських набуває особливої актуальності в умовах воєнного стану, коли виконання службових завдань часто відбувається за дефіциту часу, неповної інформації та необхідності швидко оцінювати можливі наслідки власних дій. Дослідження психологічних особливостей прийняття рішень правоохоронцями засвідчують, що цей процес визначається комплексом взаємопов'язаних особистісних і ситуаційних чинників, серед яких важливе місце посідають особливості оцінювання ситуації, готовність до ризику, професійний досвід та здатність діяти в умовах невизначеності [5]. Окремо наголошується на ролі специфіки кризової ситуації, яка може змінювати звичний спосіб прийняття професійного рішення та підвищувати вимоги до його швидкості й обґрунтованості [4]. Одним із ключових психологічних чинників прийняття рішень поліцейськими є ставлення до невизначеності. Гельбак А.М. розглядає толерантність до невизначеності як важливу умову прийняття професійних рішень, оскільки службова діяльність поліцейського передбачає необхідність діяти за відсутності повної визначеності ситуації та можливості однозначно передбачити її розвиток [2]. У дослідженні Шиліної А.А. також показано значення толерантності до невизначеності для успішності виконання професійних завдань поліцейськими в умовах війни [8]. Це дає підстави розглядати здатність конструктивно функціонувати за умов невизначеності не лише як загальну особистісну характеристику, а як психологічний ресурс, що має безпосереднє значення для професійного вибору та поведінки.

Водночас прийняття рішення не може розглядатися виключно через призму толерантності до невизначеності. Важливого значення набувають індивідуальні способи організації процесу вибору та особистісні характеристики, що визначають готовність особи оцінювати альтернативи, приймати відповідальність за наслідки та діяти в ситуації ризику. Бондзик Д. М. акцентує увагу на особистісних детермінантах і соціально-психологічних чинниках схильності до ризику у працівників поліції, підкреслюючи складність психологічної регуляції поведінки в умовах екстремальної діяльності [1]. У цьому контексті готовність до ризику потребує розмежування з імпульсивністю: професійно виправдане рішення передбачає не відсутність ризику, а його оцінювання та прийняття з урахуванням ситуаційних вимог.

Важливим напрямом сучасних досліджень є також вивчення зв'язку між прийняттям рішень і професійно-особистісними характеристиками поліцейського. Пономаренко Я.С. та співавтори встановили, що особливості прийняття рішень пов'язані з рівнем професійного самоздійснення поліцейських, що дозволяє розглядати процес вибору як складову ширшої системи професійного функціонування особистості [9]. Подібний підхід узгоджується з результатами досліджень Пономаренко Я.С., у яких професійне самоздійснення розглядається у взаємозв'язку з готовністю до інноваційної діяльності та толерантністю до невизначеності [7]. Таким чином, ефективність прийняття професійних рішень може бути пов'язана не з окремою характеристикою, а з комплексом особистісних ресурсів, які забезпечують здатність поліцейського зберігати цілеспрямованість і продуктивність діяльності за умов змін. Окремий інтерес становлять результати досліджень, у яких особливості прийняття рішень розглядаються з урахуванням професійного та екстремального досвіду. Олексин М.О. показує відмінності психологічної ресурсності та особливостей прийняття рішень у працівників поліції залежно від наявності різного бойового досвіду [6]. Це актуалізує питання про те, якою мірою досвід діяльності в умовах підвищеного ризику трансформує способи реагування на складні професійні ситуації. Водночас результати досліджень психологічної стійкості поліцейських у кризових умовах свідчать про важливість комплексного розгляду особистісних ресурсів, які підтримують ефективність професійної діяльності в ситуаціях тривалого навантаження та невизначеності [10].

Отже, сучасні дослідження розкривають окремі психологічні передумови прийняття рішень поліцейськими, зокрема роль толерантності до невизначеності, готовності до ризику, професійного самоздійснення та досвіду діяльності

в екстремальних умовах. Водночас недостатньо вивченим залишається комплексне співвідношення конкретних стилів прийняття рішень із різними аспектами ставлення до невизначеності та особистісними факторами прийняття рішень. Потребує уточнення також питання про те, які психологічні характеристики пов'язані з більш конструктивними та менш продуктивними способами прийняття рішень і чи мають ці особливості вікову та професійно-стажеву специфіку. Саме це визначає напрям нашого емпіричного дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення психологічних особливостей прийняття рішень поліцейськими в умовах невизначеності та встановлення взаємозв'язків стилів прийняття рішень із толерантністю до невизначеності й особистісними факторами прийняття рішень. Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання: 1) визначити особливості стилів прийняття рішень, толерантності до невизначеності та особистісних факторів прийняття рішень у поліцейських; 2) встановити взаємозв'язки між стилями прийняття рішень, толерантністю та інтолерантністю до невизначеності, міжособистісною інтолерантністю, раціональністю та готовністю до ризику; 3) визначити психологічні предиктори основних стилів прийняття рішень поліцейських; 4) дослідити вікові та професійно-стажеві відмінності у вираженості стилів прийняття рішень.

Виклад основного матеріалу. У дослідженні взяли участь 350 працівників Національної поліції України, які здійснюють професійну діяльність в умовах воєнного стану. Вибірка охоплювала поліцейських різного віку та з різною тривалістю професійного стажу, що дало змогу дослідити особливості прийняття рішень залежно від вікових і професійно-стажевих характеристик. Для дослідження особливостей прийняття рішень поліцейських використано Мельбурнський опитувальник прийняття рішень, що дає змогу оцінити пильність, уникнення, прокрастинацію та надпильність. Особливості ставлення до невизначеності визначалися за Новим опитувальником толерантності до невизначеності, який охоплює показники толерантності, інтолерантності та міжособистісної інтолерантності до невизначеності. Особистісні фактори прийняття рішень оцінювалися за показниками раціональності та готовності до ризику [3]. Для статистичного аналізу використано методи описової статистики із визначенням середніх значень, стандартних відхилень. Для встановлення взаємозв'язків між досліджуваними показниками застосовано кореляційний аналіз за коефіцієнтом Пірсона. Визначення внеску толерантності до невизначеності та особистісних факторів у різні стилі прийняття рішень здійснювалося за допомогою множинного регресійного аналізу. Для оцінювання відмінностей між віковими та професійно-стажевими групами використано H-критерій Краскела–Уолліса. Статистичну обробку даних здійснювали із використанням пакета IBM SPSS Statistics.

З метою визначення особливостей прийняття рішень поліцейськими в умовах невизначеності та професійних змін насамперед було проаналізовано описові статистичні характеристики показників прийняття рішень, толерантності до невизначеності та особистісних факторів, пов'язаних із прийняттям рішень. Результати наведено в таблиці 1.

Як видно з таблиці 1, серед досліджуваних стилів прийняття рішень найвище середнє значення отримано за показником пильності (M = 16,38; SD = 2,20). Це вказує на переважання у вибірці

Таблиця 1

Описова статистика показників прийняття рішень, толерантності до невизначеності та особистісних факторів прийняття рішень

Показник	M	SD
Пильність	16,38	2,20
Уникнення	9,01	1,93
Прокрастинація	6,21	1,51
Надпильність	6,54	1,52
Толерантність до невизначеності	53,55	7,08
Інтолерантність до невизначеності	70,89	8,01
Міжособистісна інтолерантність до невизначеності	27,77	7,42
Раціональність	7,82	3,07
Готовність до ризику	3,49	3,82

Примітка. M – середнє арифметичне; SD – стандартне відхилення

способу прийняття рішень, за якого особа орієнтується на аналіз наявної інформації, оцінювання можливих варіантів і вибір найбільш обґрунтованого рішення. Водночас показники уникнення (M = 9,01), надпильності (M = 6,54) та прокрастинації (M = 6,21) мають нижчі середні значення, що свідчить про менш виражену представленість цих способів реагування порівняно з пильністю. Серед показників ставлення до невизначеності найвище середнє значення зафіксовано за шкалою інтолерантності до невизначеності (M = 70,89; SD = 8,01), тоді як середнє значення толерантності до невизначеності становило 53,55 (SD = 7,08). Водночас ці показники не варто безпосередньо трактувати як протилежні полюси одного виміру, оскільки вони відображають різні аспекти ставлення особистості до невизначених ситуацій. За показниками особистісних факторів прийняття рішень середнє значення раціональності становило 7,82 (SD = 3,07), а готовності до ризику – 3,49 (SD = 3,82). Отже, у досліджуваній вибірці більш вираженою характеристикою є орієнтація на раціональне обґрунтування рішень, тоді як готовність до ризику характеризується більшою варіативністю, про що свідчить відносно велике стандартне відхилення.

Для визначення характеру взаємозв'язків між стилями прийняття рішень, ставленням до невизначеності та особистісними факторами було проведено кореляційний аналіз. Його результати представлено в таблиці 2.

Кореляційний аналіз виявив найбільш виражені взаємозв'язки між самими стилями прийняття рішень. Зокрема, уникнення позитивно пов'язане з прокрастинацією ($r = 0,298$; $p < 0,001$) та надпильністю ($r = 0,361$; $p < 0,001$), а найтісніший зв'язок встановлено між прокрастинацією та надпильністю ($r = 0,425$; $p < 0,001$). Така структура взаємозв'язків дозволяє припустити, що відкладання рішення, прагнення уникнути його прийняття та надмірна мобілізація в ситуації вибору можуть утворювати взаємопов'язаний комплекс способів реагування на складні або невизначені ситуації. Пильність, навпаки, не виявила значущих зв'язків з уникненням, прокрастинацією чи надпильністю. Водночас вона позитивно корелює з інтолерантністю до невизначеності ($r = 0,168$; $p = 0,002$) та раціональністю ($r = 0,138$; $p = 0,010$). З огляду на невисоку силу цих зв'язків, вони радше вказують на часткову пов'язаність зазначених характеристик, ніж на їхню тісну взаємозалежність. Цікавими є взаємозв'язки показників ставлення до невизначеності з особистісними факторами прийняття рішень. Толерантність до невизначеності позитивно пов'язана з готовністю до ризику ($r = 0,275$; $p < 0,001$), а інтолерантність до невизначеності – з раціональністю ($r = 0,178$; $p < 0,001$). Отримані результати свідчать про те, що здатність функціонувати в умовах невизначеності та готовність діяти за відсутності повної визначеності ситуації мають певний зв'язок із готовністю приймати ризиковані рішення. Водночас раціональність не зводиться до уникнення невизначеності, а може поєднуватися з підвищеною увагою до її характеристик. Окремої уваги заслуговують зв'язки між міжособистісною інтолерантністю до невизначеності та стилями прийняття рішень. Вона позитивно пов'язана з уникненням ($r = 0,170$; $p = 0,001$), прокрастинацією ($r = 0,146$; $p = 0,006$) та надпильністю ($r = 0,185$; $p < 0,001$). Це дозволяє припустити, що труднощі у сприйнятті невизначеності саме у міжособистісній взаємодії можуть супроводжуватися менш конструктивними способами реагування під час прийняття рішень.

Далі було проведено множинний регресійний аналіз з метою визначення внеску показників толерантності до невизначеності та особистісних

Таблиця 2

Кореляційні взаємозв'язки між показниками прийняття рішень, толерантності до невизначеності та особистісними факторами

Показник	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Пильність	1,000	0,066	−0,001	−0,119	0,039	0,168	−0,009	0,138	−0,073
2. Уникнення	0,066	1,000	0,298	0,361	0,045	−0,081	0,170	0,007	−0,039
3. Прокрастинація	−0,001	0,298	1,000	0,425	0,013	−0,151	0,146	−0,005	−0,041
4. Надпильність	−0,119	0,361	0,425	1,000	0,083	−0,096	0,185	0,046	0,026
5. Толерантність до невизначеності	0,039	0,045	0,013	0,083	1,000	0,331	0,072	0,025	0,275
6. Інтолерантність до невизначеності	0,168	−0,081	−0,151	−0,096	0,331	1,000	0,165	0,178	0,043
7. Міжособистісна інтолерантність	−0,009	0,170	0,146	0,185	0,072	0,165	1,000	0,038	−0,049
8. Раціональність	0,138	0,007	−0,005	0,046	0,025	0,178	0,038	1,000	0,274
9. Готовність до ризику	−0,073	−0,039	−0,041	0,026	0,275	0,043	−0,049	0,274	1,000

Примітка. r – коефіцієнт кореляції Пірсона; $p < 0,05$

факторів у різні стилі прийняття рішень. Отримані результати наведено в таблиці 3.

Регресійний аналіз показав, що досліджувані характеристики мають статистично значущий, хоча за величиною помірний внесок у пояснення варіативності стилів прийняття рішень. Найбільшою є пояснювальна здатність моделі для надпильності ($R^2 = 0,067$), де сукупність предикторів пояснює 6,7 % її варіативності. Для пильності відповідний показник становить 6,0 %, для уникнення – 5,8 %, а для прокрастинації – 5,6 %. Для пильності статистично значущими предикторами виявилися інтолерантність до невизначеності ($\beta = 0,139$; $p = 0,016$), раціональність ($\beta = 0,155$; $p = 0,006$) та готовність до ризику ($\beta = -0,152$; $p = 0,008$). Найбільший стандартизований коефіцієнт у цій моделі має раціональність, що узгоджується з розумінням пильності як способу прийняття рішень, орієнтованого на аналіз інформації та обґрунтування вибору. Для уникнення значущими предикторами стали інтолерантність до невизначеності ($\beta = -0,155$; $p = 0,007$) та міжособистісна інтолерантність до невизначеності ($\beta = 0,196$; $p < 0,001$). При цьому більший внесок має саме міжособистісна складова інтолерантності, що підкреслює значення труднощів у сприйнятті невизначеності у взаємодії з іншими людьми. За показником прокрастинації статистично значущими предикторами є інтолерантність до невизначеності ($\beta = -0,210$; $p < 0,001$) та міжособистісна інтолерантність до невизначеності ($\beta = 0,162$; $p = 0,003$). У цьому випадку найбільш вираженим є внесок загальної інтолерантності до невизначеності. Для надпильності статистично значущими виявилися толерантність до невизначеності ($\beta = 0,130$; $p = 0,026$), інтолерантність до невизначеності ($\beta = -0,184$; $p = 0,001$) та міжособистісна інтолерантність до невизначеності ($\beta = 0,199$; $p < 0,001$). Отримана комбінація предикторів вказує на те, що надпильність не може бути однозначно пов'язана лише з одним типом ставлення до невизначеності, а, ймовірно, відображає складніший спосіб реагування на ситуації, у яких необхідно одночасно орієнтуватися в невизначених обставинах та враховувати міжособистісний контекст.

Окремим напрямом аналізу стало визначення вікових та професійно-стажевих особливостей стилів прийняття рішень. Оскільки статистично значущі відмінності було встановлено лише за показником надпильності, відповідні результати представлено в таблиці 4.

Таблиця 3

Статистично значущі предиктори стилів прийняття рішень поліцейських

Залежна змінна	Предиктор	β	p	R^2
Пильність	Інтолерантність до невизначеності	0,139	0,016	0,060
	Раціональність	0,155	0,006	
	Готовність до ризику	−0,152	0,008	
Уникнення	Інтолерантність до невизначеності	−0,155	0,007	0,058
	Міжособистісна інтолерантність до невизначеності	0,196	<0,001	
Прокрастинація	Інтолерантність до невизначеності	−0,210	<0,001	0,056
	Міжособистісна інтолерантність до невизначеності	0,162	0,003	
Надпильність	Толерантність до невизначеності	0,130	0,026	0,067
	Інтолерантність до невизначеності	−0,184	0,001	
	Міжособистісна інтолерантність до невизначеності	0,199	<0,001	

Примітка. β – стандартизований коефіцієнт регресії; p – рівень статистичної значущості; R^2 – коефіцієнт детермінації

Таблиця 4

Вікові та професійно-стажеві відмінності надпильності поліцейських

Показник	Група	M	H	p
Надпильність	До 30 років	6,87	10,225	0,006
	31–40 років	6,43		
	41 рік і старше	5,88		
	До 5 років служби	6,69	13,407	0,004
	6–10 років	6,90		
	11–20 років	6,34		
	Понад 20 років	5,83		

Примітка. M – середнє арифметичне; H – значення критерію Краскела–Уолліса; p – рівень статистичної значущості

За результатами порівняння вікових груп статистично значущі відмінності встановлено лише за показником надпильності (H = 10,225; p = 0,006). Найвище середнє значення зафіксовано у поліцейських віком до 30 років (M = 6,87), тоді як у групах 31–40 років та 41 рік і старше воно становило відповідно 6,43 та 5,88. Таким чином, у старших вікових групах спостерігається нижча вираженість надпильного стилю прийняття рішень. Подібна закономірність простежується і в контексті професійного стажу, хоча вона не має лінійного характеру. Відмінності між стажевими групами також є статистично значущими (H = 13,407; p = 0,004). Найвище значення надпильності виявлено у поліцейських зі стажем 6–10 років (M = 6,90), дещо нижче – у групі зі стажем до 5 років (M = 6,69), тоді як у працівників зі стажем 11–20 років показник становив 6,34, а понад 20 років – 5,83. Отримані дані не дають підстав стверджувати про пряме лінійне зниження надпильності зі збільшенням професійного стажу, оскільки найвище значення зафіксовано саме у групі 6–10 років служби. Водночас нижчі показники у групах із найбільшим стажем можуть вказувати на можливе поступове зменшення потреби в надмірно мобілізованому способі реагування на складні ситуації в міру накопичення професійного досвіду. Це припущення потребує подальшої перевірки з урахуванням характеру службових завдань, специфіки підрозділу та особливостей професійного досвіду.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу визначити психологічні особливості прийняття рішень поліцейськими в умовах невизначеності та професійних змін. Встановлено переважання пильного способу прийняття рішень, орієнтованого на аналіз ситуації та обґрунтований вибір, тоді як уникнення, прокрастинація та надпильність виявляються взаємопов'язаними способами реагування на складні ситуації. Виявлено диференційований характер зв'язку між ставленням до невизначеності та способами прийняття рішень. Толерантність та інтолерантність до невизначеності не визначають єдиного стилю реагування, а по-різному поєднуються з пильністю, уникненням, прокрастинацією та надпильністю. Особливого значення набуває міжособистісна інтолерантність до невизначеності, пов'язана з менш продуктивними способами реагування у ситуаціях вибору. Отримані результати також свідчать про значення раціональності та готовності до ризику в організації процесу прийняття професійних рішень. Водночас вікові та стажеві відмінності виявлено лише за надпильністю, що дає підстави розглядати професійний досвід як один із чинників трансформації способів реагування на складні та невизначені ситуації, але не як універсальний детермінант прийняття рішень. Таким чином, прийняття рішень поліцейськими в умовах невизначеності є складним психологічним процесом, що визначається взаємодією способу оцінювання ситуації, ставлення до невизначеності та особистісної готовності діяти в умовах ризику. Перспективи подальших досліджень полягають у комплексному вивченні взаємозв'язку прийняття рішень поліцейськими з їхньою саморегуляцією, психологічною стійкістю, професійним досвідом та іншими особистісними ресурсами в умовах воєнного стану.

Інформація про використання штучного інтелекту. Під час підготовки статті інструменти штучного інтелекту використовувалися виключно для мовного редагування, перевірки граматики, перекладу та інших допоміжних завдань. Згенеровані штучним інтелектом об'єкти як результати академічної діяльності в статті не використовувалися.

Список літератури:

1. Бондзик Д. М. Особистісні детермінанти та соціально-психологічні чинники схильності до ризику у працівників поліції в умовах екстремальної діяльності. *Наукові перспективи*. 2025. № 7(61). С. 1076–1088. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61)-1076-1088

2. Гельбак А.М. Толерантність до невизначеності як визначальна умова прийняття рішення поліцейськими при виконанні професійних завдань. *Українська поліцеїстика: теорія, законодавство, практика*. 2024. №1(9). С. 48–52. https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-1-9-9

3. Євдокімова О.О., Кобилко Н.А. Психодіагностичні матеріали в допомогу психологу поліції: [метод. посіб.]: Ч. 1. Харків: Факт, 2023. 136 с. ISBN 978-617-8072-90-2. URI: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/18539

4. Майданенко С.В. Прийняття рішень поліцейськими у кризових ситуаціях: психологічний аспект. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. № 1. С. 235–240. https://doi.org/10.32782/2078-3566-2025-1-30

5. Масян А., Романенко О. Детермінанти прийняття рішень правоохоронцями. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*. 2023. № 10. С. 295–316. https://doi.org/10.32999/2663-970X/2023-10-15

6. Олексин М.О. Психологічна ресурсність та особливості прийняття рішень у працівників поліції з різним бойовим досвідом. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія.* 2026. Том 37(76), № 1. С. 89–95. https://doi.org/10.32782/2709-3093/2026.1/14

7. Пономаренко, Я. Професійне самоздійснення поліцейських в контексті їх готовності до інноваційної діяльності та толерантності до невизначеності *Вісник Львівського університету. Сер.: Психологічні науки*. 2022. Вип. 13. С. 123–129. DOI: https://doi.org/10.30970/PS.2022.13.15

8. Шиліна, А. А. Толерантність до невизначеності як чинник успішності виконання професійних завдань поліцейськими в умовах війни. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 5(39). С. 940–951. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-5(39)-940-951

9. Ponomarenko Y., Okhrimenko I., Klymenko I., Shvets D., Yevdokimova O., Okhrimenko S. Peculiarities of Decision Making by Police Officers with Different Levels of Professional Self-Fulfilment. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience.* 2022. № 13(2). P. 328–346. https://doi.org/10.18662/brain/13.2/346

10. Yevdokimova O.O., Boichuk S.S., Ponomarenko Y.S., Shylina A.A., Pavlovska-Kravchuk V.A., Mokhorieva O.M., Okhrimenko I.M. Resilience as a factor of psychological stability of modern police officers in crisis situations of their professional activities. *Polski Merkuriusz Lekarski*. 2026. №54(2). P. 205–212. https://doi.org/10.36740/Merkur202602116

Kozlovets I.M. PSYCHOLOGICAL FACTORS OF DECISION-MAKING BY POLICE OFFICERS UNDER CONDITIONS OF UNCERTAINTY AND PROFESSIONAL CHANGE

Contemporary conditions of professional activity of the National Police of Ukraine are characterized by highly dynamic service situations, time constraints, incomplete information, and the need to make decisions when it is impossible to fully predict their consequences. Under martial law, these characteristics become particularly significant, as the quality of professional decisions affects not only the effectiveness of service performance but also the safety of police officers and other participants in professional interactions. The aim of the study was to identify the psychological characteristics of decision-making by police officers under conditions of uncertainty and to establish the relationships between decision-making styles, tolerance of uncertainty, and personal factors of decision-making. The study was conducted on a sample of 350 employees of the National Police of Ukraine. The Melbourne Decision-Making Questionnaire was used to assess decision-making styles. Attitudes toward uncertainty were examined in terms of tolerance of uncertainty, intolerance of uncertainty, and interpersonal intolerance of uncertainty. Personal factors of decision-making were assessed in terms of rationality and risk readiness. The findings demonstrated the predominance of the vigilance decision-making style, characterized by an orientation toward situation analysis and reasoned choice. Positive relationships were identified between particular decision-making styles, including avoidance, procrastination, and hypervigilance. The findings demonstrated a differentiated pattern of relationships between attitudes toward uncertainty and decision-making styles. Interpersonal intolerance of uncertainty was associated with avoidance, procrastination, and hypervigilance, whereas tolerance of uncertainty was associated with risk readiness. Regression analysis identified statistically significant predictors of particular decision-making styles, including indicators of attitudes toward uncertainty, rationality, and risk readiness. Age – and professional-tenure differences were identified only in hypervigilance, suggesting a possible transformation of ways of responding to challenging situations in the course of professional development. The findings support the view of decision-making by police officers as a complex psychological process associated with attitudes toward uncertainty and personal characteristics of choice.

Keywords: *decision-making, police officers, tolerance of uncertainty, rationality, risk readiness, martial law, professional change.*

Дата першого надходження статті до видання: 18.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.10.2026